

"Allah'a rücu etmek, Allah'tan gelmeyi iktiza eder. Bunun için bir kısım insanlar, Allah ile insan arasında ittisali tevehhüm etmişlerdir ve bazı sofiler de şüpheye düşmüşlerdir..." Bu suali cevabı ile birlikte izah eder misiniz?

"S - Allah'a rücu etmek, Allah'tan gelmeyi iktiza eder. Bunun için bir kısım insanlar, Allah ile insan arasında ittisali tevehhüm etmişlerdir ve bazı sofiler de şüpheye düşmüşlerdir."

"C - Dünyada insanın vücut ve bekası olduğu gibi, âhirette de vücut ve bekası vardır. Dünyadaki vücut, vasıtasız dest-i kudretten çıkar. Dünyada terkip, tahlil, tasarruf, tahavvül ile karışık bekà meselesi, sabıkan zikredilen hikmet üzerine esbab, vesait, ilel, meseleye müdahale edip araya girerler. Âhirette ise, vücut ve beka, her ikisi de levazimatıyla, terkibatıyla bizzat dest-i kudretten çıkarlar ve herkes hakikî Mâlikini bilir. İşte bunu anlayan, rücuun ne demek olduğunu anlar."(1)

Allah'a rücu etmek -haşa- Allah ile hulul etmek, Allah ile ittisal etmek anlamında değildir. Tevhit inancında hulul ve ittisal açık seçik olarak küfür ve şirktir. Kim bu yola girerse küfre girmiş, İslam dairesinden çıkmış olur.

"Rücu" kelime olarak geri dönmek olup, buradaki manası ile bir netice ve sonucun kaynağına inme ve esasına dönmek demektir. Mesela; elma bir netice iken, elmanın ağacı ve kökü ona bir kaynak, bir esastır. Elmayı yiyen adam bu elmanın nereden geldiğini merak ettiğinde, ağaç ve köke rücu eder, yani onu inceler demektir.

Bütün netice ve sonuçların gerçek kaynağı ve gerçek esası, Allah'ın kudret ve ilmidir. Ağaç ve kökler veya her hangi bir sebep, bu asıl kaynak ve esasa birer perde, birer vesiledirler, hakiki kaynak ve esas, Allah'ın kudret ve ilim sıfatıdır. İşte insan, iman ve hidayet ile bu asıl kaynağa rücu etmelidir. Yani her sebebin arkasında gerçek aktör olan ilahi kudreti görmeli ve ona perestiş etmelidir. İşte rücu yani dönüş onadır.

Dünyada neticeler sebepler eli ile verildiği için, çok insanlar hakiki sebep olan Allah'a rücu edemiyorlar. Hep zahiri ve vesile olan sebeplerde takılıp kalıyorlar ve Allah'a dönüş yapamıyorlar. Lakin ahirette sebepler kalkıp kudret bizzat tecelli

edeceği için, insanlar netice ile kudret arasındaki teması görecek ve her neticede bizzat kudrete rücu edecekler, yani İlahi kudreti görmekte ve anlamakta zorluk çekmeyecekler.

İnsan cennette bir elma yediği zaman, defî ve derhal kudrete intikal edip, Allah'a teşekkür edebilecek. Burada bu işlem iman ve hidayet ile mümkün iken, orada kudret bizzat görüleceği için rücu çok kuvvetli ve ani olacak ki, Üstad Hazretleri bu rücuya hakiki rücu diyor. Özetle **“dönüş onadır”** hakikatinin dünya ve ahiretteki farklarına işaret ediliyor.

Diđer bir manası da ahiret kalıcı ve baki bir alem iken, dünya ise geçici ve fani bir alemdir. Ahiret Allah'ın isim ve sıfatlarının ebedi tecelli edeceği ebedi bir yurdu iken, dünya ise geçici ve kararsız bir yurttur. Dolayısı ile ahiret Allah'ın ebedi ve kalıcı bir mülkü olması yönü ile tabiri caiz ise Onun ebedi evi, ebedi mekanıdır, biz de bu eve bu mekana mutlaka döneceğiz. Çünkü dünya fani ve geçici bir mülküdür. Yani insan dünyadan ahirete ebedi kalmak için rücu edecek demektir.

(1) bk. [İşaratü'l-İ'caz, Bakara Suresi 28. Ayet Tefsiri.](#)